

שנינו במשנה: המקנא לאשתו.

אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן —

וקשין אותן הזיווגין שנקבעים על פי מעשיו של האדם, לפני הקב"ה לזווג, כקריעת ים סוף, שהקב"ה היה צריך לבקוע להם את הים ולשנות סדרי בראשית.

שנאמר בתחילת הפסוק: "אלהים מושיב יחידים, הקב"ה מזווג איש יחיד ואשה יחידה ביתה". מיישב מהם בית.

ובסוף הפסוק נאמר: "מוציא אסירים שהקב"ה הוציא את בני ישראל ממצרים בכושרות". בחודש ניסן, שהוא זמן מוכשר ליציאה, שהוא חודש לא קר ולא חם.

הרי שהפסוק מקיש את זיווגו של אדם לקריעת ים סוף:

ושואלת הגמרא:

איני, איך אפשר לומר שהזיווג נקבע לפי מעשיו של האדם.

והא אמר רב יהודה אמר רב —

ארבעים יום קודם יציאת הולד, קודם יצירת הזכר, ואפילו אם הנקיבה עדיין לא נולדה (7).

בת קול יוצאת ואומרת: בת פלוני לפלוני! בית פלוני לפלוני! שדה פלוני לפלוני! (8) הרי שהזיווג נקבע כבר קודם שנולד האדם, ואיך

ומדייקת הגמרא: משמע, דיעבד, אין. אם בדיעבד קנא לאשתו, כך הוא דינו, כמבואר במשנה.

אבל לכתחילה, לא! שאין זה מן הראוי שאדם יקנא לאשתו.

כי אם היה ראוי לקנא לאשתו, היה התנא צריך לומר "רבי אליעזר אומר, מקנא אדם לאשתו", וכל הרישא של "המקנא לאשתו" מיותר (6).

ומוכח מזה, שקסבר תנא דידן, אסור לקנאות. שאין ראוי לכתחילה לקנא לאשתו, משום שעל ידי כך מביא את עצמו לידי קטטה עם אשתו, וכן משום שגורם לאשתו שתבא לידי ניוול בבית המקדש.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק —

כי הוה פתח ריש לקיש בסוטה, כשריש לקיש היה בא לדרוש בפרשת סוטה. אמר הכי —

אין מזווגין לו לאדם אשה, אלא לפי מעשיו. צנועה לצדיק, ופרוצה לרשע.

שנאמר: "כי לא ינوح לא יזדווג שבט הרשע ממשלת רשע על גורל הצדיקים". ומזה לומדים שאשה פרוצה לא תיפול בגורל הצדיק.

6. על פי רש"י ותוס' ד"ה המקנא.

שייך לקרותה פלונית, אלא רק בת פלוני.

8. וידועה השאלה, מה השייכות בין שדה ובית לזיווגו של אדם, ויש לומר שמבואר לקמן [מד א] לימדה תורה דרך ארץ שיבנה אדם בית ויטע כרם ואח"כ ישא אשה, ומבואר שהנישואין

7. על פי תוס', ולפי זה מבאר המהרש"א את לשון הגמרא בת פלוני לפלוני, והרי קשה מדוע לא כתוב פלונית לפלוני, אולם לפי דברי התוס' כיון שיכול להיות שהיא עדיין לא נולדה, לא